

PRAKTILINE JUHEND

ET

***„Europe Direct“ on teenistus, mis aitab leida vastused
Euroopa Liitu puudutavatele küsimustele***

**Tasuta infotelefon: (*)
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Teatud juhtudel ei võimalda mobiilsideoperaatorid
helistamist 00800 numbritele või on need kõned tasulised.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate Internetist „Europa“ serverist (<http://europa.eu>).

Kataloogimisandmed on esitatud väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2009

ISBN 978-92-823-2654-1

Doi: 10.2861/99031

Printed in Belgium

TRÜKITUD VALGELE KLOORIVABALE PABERILE

SISEPOLIITIKA PEADIREKTORAAT
POLIITIKAOSAKOND **B**
STRUKTUURI- JA ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA

PRAKTILINE JUHEND

Põllumajandus ja maaelu areng

AUTOR

Albert MASSOT MARTI, poliitikaosakond B: struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika, Euroopa Parlament

DOKUMENT AVALDATAKSE JÄRGMISTES KEELTES

Originaal: FR.

Tõlked: BG CS DA DE EL ES ET FI FR HU IT LT LV MT NL PL PT RO SK SL SV.

FOTOD

Kõik fotod: Shutterstock, iStockphoto, Euroopa Parlament

VÄLJAANDJA

Poliitikaosakonnaga ühenduse saamiseks või igakuise infolehe tellimiseks kirjutage aadressil poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Käsikiri valmis 2009. aasta märtsis.

Brüssel, © Euroopa Parlament, 2009.

VASTUTUSE VÄLISTAMINE

Käesolevas dokumendis väljendatud arvamuste eest vastutab täielikult autor ja need võivad erineda Euroopa Parlamendi ametlikust seisukohast.

Levitamine ja tõlkimine mittetulunduslikul eesmärgil on lubatud, kui allikas on märgitud ning väljaandjat sellest eelnevalt teavitatakse ja talle saadetakse koopia.

SISUKORD

■ EESSÕNA	7
■ EUROOPA PÕLLUMAJANDUS JA ÜPP	9
■ EUROOPA PARLAMENT JA ÜPP	19
■ EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMETEGEVUS PÕLLUMAJANDUSVALDKONNAS	23
■ POLIITIKAOSAKOND B JA SELLE ROLL PARLAMENDI TÖÖ TOETAMISEL	31
■ POLIITIKAOSAKONNA B VIIMASED VÄLJAANDED PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU VALDKONNAS	33
■ MUUD PÕLLUMAJANDUSVALDKONNA TEABEALLIKAD	35

Suurema osa töötajate majanduslik ja sotsiaalne olukord on tõepoolest märkimisväärselt paranenud. Siiski on peretalumajapidamised selles suhtes tähelepanuta jäetud ning on väga tõenäoline, et lõhe tööstus- ja põllumajandussektori vahel suureneb veelgi. Daamid ja härrad, see on üksnes tõsiasja tunnistamine. See ei ole poliitiline avaldus. Kuid tõsiasjad viivad meid ratsionaalse ja sotsiaalse põllumajanduspoliitika suunas. Lapsed ja lapselapsed võivad juba vähem kui kahekümne aasta pärast meilt kõigilt, juhtidelt, teadlastelt, poliitikutelt ja komisjonilt küsida: “Te ju teadsite, kuhu see kõik välja viib. Mida olete selle vältimiseks teinud?” Tõepoolest, mida oleme seni teinud?

MANSHOLT, Sicco L. (1968), “The future shape of agricultural policy”, Newsletter on the Common Agricultural Policy nr 1, jaanuar 1968, Euroopa ühendused, Brüssel: 11

“Tulevikku on võimalik endale allutada. Tulevikku ei pea passiivselt vastu võtma, seda tuleb kujundada”.

BERNANOS, Georges, “Milleks on vaja vabadust?”, 1953

Lugupeetud parlamendiliige

Tahaksin kasutada võimalust, et tervitada Teid Euroopa Parlamendis ja anda Teile teavet parlamendisest võimaluste kohta eksperdiarvamuse saamiseks. Parlamendi töö tõhusus sõltub erialasest, objektiivsest, kvaliteetsest ja ajakohasest teabest. Selleks on loodud viis uurimistöö eest vastutavat üksust ehk poliitikaosakonda. Nende töö hõlmab kõiki Euroopa Parlamendi pädevusvaldkondi ning nad avaldavad kvaliteetseid sõltumatuid uuringuid, mida korraldavad sise- või välisekspertid.

Poliitikaosakond B (struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika) vastutab viie poliitikavaldkonna eest: põllumajandus ja maaelu areng, kultuur ja haridus, kalandus, regionaalareng ning transport ja turism. Osakond teeb väga mitmekesist tööd, koostades näiteks keeruliste õigusloomeküsimuste põhjalikke analüüse, andes lühikest taustateavet või korraldades seminare, kuhu kutsutakse eksperte ettekandeid tegema. Eesmärk on toetada parlamendi tegevust, aidates näiteks vahetult kaasa konkreetse parlamendikomisjoni õigusloometegevusele või jagades taustateavet parlamendiliikmete delegatsioonide visiitideks. Kõik poliitikaosakonna B (struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika) koostatud dokumendid avaldatakse Euroopa Parlamendi veebilehel ning on kõigile parlamendiliikmetele ja laiemale üldsusele kättesaadavad, välja arvatud mõned konfidentsiaalsed dokumendid.

Käesolevas väljaandes leiате lühiülevaate parlamendi viimase koosseisu ametiajal põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonnas toimunud peamiste poliitiliste arengute kohta. Arutatakse ka kõige tähtsamaid küsimusi, millega uue koosseisu ametiajal tuleb tegeleda. Lisaks tutvustatakse võimalusi sise- ja välisekspertide arvamuse saamiseks.

Head lugemist!

Ismael Olivares Martinez
Direktor

*Poliitikaosakond B: struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika
Euroopa Liidu sisepoliitika peadirektoraat*

EUROOPA PÕLLUMAJANDUSMUDEL

Euroopa institutsioonid on korduvalt väljendanud oma toetust eripalgelisele ja mitmekülgsel **Euroopa põllumajanduse (ja toiduainetega varustamise) mudelile**, mis hõlmab kogu laienenud Euroopa Liitu ja sobib turgude avanemise ja üleilmastumisega.

Selle mudeli aluseks on väga mitmekesine **põllumajandusmaa**, mis hõlmab 182 miljonit hektarit ning moodustab seega **27 liikmesriigiga ELi pindalast 47%** (RAAMITUD TEKST 1). Kui metsad juurde arvata, on esmasektoriga seotud 78% Euroopa territooriumist. Seega neljal viiendikul Euroopa Liidu pindalast tegeldakse põllu- ja metsamajandusega. See on majandustegevus, mis toimub looduslikus keskkonnas, mille tasakaalu tuleb hoida ja optimeerida. Selles mõttes põllumajandus ja metsandus säilitavad ja harivad maad.

Samas ei ole Euroopa Liidul nii palju maaressurssi nagu Uue Maailma riikidel. Seetõttu on Euroopa põllumajandusmudel intensiivset laadi ja palju suuremate tootmiskuludega kui Ameerikas või Okeaanias. Suurem osa **põllumajandusettevõtteid** (13,7 miljonit 2007. aastal) on väikesed peretalud (keskmiselt 12 ha) (RAAMITUD TEKST 1). Toiduainete tootmisahela esimese lülina (RAAMITUD TEKST 1) on neil taludel keskne roll maaelu tasakaalu hoidmisel ning nad on paljudes piirkondades olulised kohalikud tööandjad. On selge, et territooriumist ei saa rääkida põllumajandust kõrvale jättes.

Praegu elab 54 % Euroopa Liidu 27 liikmesriigi elanikest **maapiirkondades** kõige laiemas tähenduses ⁽¹⁾, maapiirkonnad hõlmavad 90% ELi territooriumist. *Valdavalt maapiirkonnad* hõlmavad 53% ühenduse territooriumist ja neis elab 17% kogu rahvastikust (KAART). See tähendab, et põllumajandussektor on võtmetähtsusega sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse edendamisel, kuna tal on määrav osa maapiirkondade elujõulisuse tagamisel nii elu-, töö- kui ka puhkekohana.

¹ OECD eristab kahte liiki maapiirkondi kõige laiemas tähenduses: *valdavalt maapiirkonnad* (50% elanikkonnast elab piirkondades, mille asustustihedus on väiksem kui 150 elanikku/km²) ja *vahepealsed piirkonnad* (kus maapiirkondades elab 15–50 % elanikkonnast) (KAART).

- 27 liikmesriigiga EL on oma **497,5 miljoni elanikuga** (2008) Hiina ja India järel kolmandal kohal. Kuid võttes arvesse Euroopa tarbijate elatustaset ja nende ostujõudu, on EL maailma suurim toiduaineturg.
- **Kasutatav põllumajandusmaa** moodustab 27 liikmesriigiga ELi kogupindalast 47%. 12 uut liikmesriiki lisasid 15 liikmesriigi 145 miljonile hektarile juurde 37 miljonit hektarit põllumajandusmaad.
- Samas on see põllumajandusmaa 25% suurenemine kaasa toonud vaid 19% tootmiskasvu. 27 ELi liikmesriigi **põllumajandussektori** toodangumaht oli 2007. aasta alushindades 355,8 miljardit eurot (15 liikmesriigi vastav toodangumaht oli 299 miljardit eurot ja 12 liikmesriigi oma 56,8 miljardit eurot).
- Prantsusmaa osakaal 27 ELi liikmesriigi **põllumajanduslikus lõpptoodangus** moodustab ligi 19%, järgnevad Saksamaa (12,8%), Itaalia (12,4%) ja Hispaania (11,4%) (JONIS).
- 13,7 miljoni **põllumajandusettevõtte** kohta rakendatakse 2007. aasta andmetel ligi 11,8 miljonit ATÜd (**aasta tööühik**, võrdub ühe täistöökohaga). Kõige rohkem põllumajanduslikke ATÜsid kasutavad Poola ja Rumeenia (kumbki 2,2 miljonit). Neile järgnevad Itaalia (1,3 miljonit) ja Hispaania (967 tuhat). Neis neljas riigis on hõivatud enam kui pool 27 liikmesriigi põllumajandusettevõtete tööjõust.
- Vaatamata mitmesuguste ühistuvormide arengule, toimub suurem osa põllumajanduslikust tööst ikkagi peretalumajapidamistes. Talude arvu vähenemine jätkub. Seeläbi vabanev maa soodustab järelejäänud talude suurenemist. **Kasutatav põllumajandusmaa** on praegu **keskmiselt** 12 hektarit talu kohta. Seejuures on endiselt suured erinevused liikmesriikide vahel: alates keskmiselt 1 hektarist Maltas kuni 84 hektarini Tšehhi Vabariigis. Väikestes taludes on väga levinud **mitmekesine põllumajandustegevus**.
- **Põllumajandustööstus** moodustab 2,1% ühenduse SKPst ning annab tööd 5,1 miljonile inimesele (2,4% töötavast elanikkonnast). **Põllumajandus- ja toiduainetööstus** annab ligikaudu 8,5% ELi töökohtadest ja moodustab 3,9% SKPst.
- Tänu ühtse turu konsolideerumisele ja järkjärgulisele suurenemisele on suurem osa ELi põllumajandustoodete ja toiduainete kaubandusest **ühendusesisene kaubandus** (75% kogumahust).
- Mis puudutab ühendusevälist kaubandust, siis EL on Ameerika Ühendriikide järel maailma **suuruselt teine põllumajandustoodete ja toiduainete eksportija** ekspordimahuga 75,2 miljardit eurot 2007. aastal, kusjuures maht on märgatavalt kasvanud pärast viimaseid laienemisi (54,5% võrra ajavahemikul 1999–2007). EL on maailma suurim eksportija paljude toodete puhul, mille hulka kuuluvad näiteks alkohoolsed joogid, liha, piimatooted ja oliiviõli. Põllumajanduslikust ja toiduainete ekspordist moodustavad 67% lõpptooted.
- Samas on EL **maailma suurim põllumajandustoodete importija**. Impordi kogumaht 2007. aastal oli 77,5 miljardit eurot (ajavahemikul 1999–2007 kasvas 44,4% võrra). Suurem osa impordist pärineb arenguriikidest, eeskätt MERCOSURI, AKV riikidest (Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riigid) ja Vahemere piirkonna riikidest.
- Põllumajandus- ja toiduainetööstuse **kaubandusbilanss** jääb negatiivseks (–2,2 miljardit eurot 2007. aastal), kuid 2001. aasta rekordilise –5 miljardi euroga võrreldes on defitsiit siiski pidevatele kõikumistele vaatamata vähenemas.

Euroopa põllumajandust võib seega käsitleda **multifunktsionaalsena**. Sellest lähtuvalt on **ühise põllumajanduspoliitika** lisatud tavapärasele põhitegevusele, milleks on **ohutute ja tervislike** toiduainete tootmine 498 miljonile tarbijale (RAAMITUD TEKST 1), selliseid **lisamõõtmelid** nagu maakorraldus, keskkonnakaitse ja keskkonna säästev haldamine, võitlus kliimamuutustega, energia ja biomaterjalide tootmine.

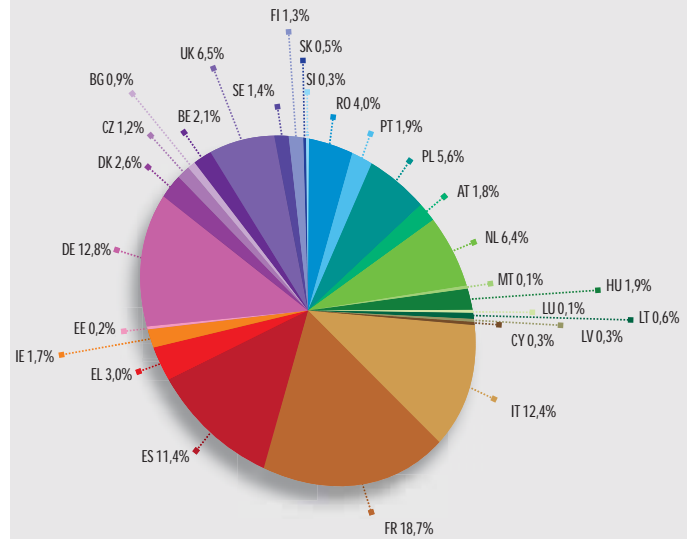
Selline multifunktsionaalsus võimaldab samuti tagada Euroopa põllumajandustoodete mitmekesisuse ja kvaliteedi üha enam killustuval turul.

Liitigi võimaldab multifunktsionaalne ning rangeid toiduohutuse, tervishoiu-, loomatervise ja keskkonnanõudeid järgiv põllumajandus säilitada **põllumajanduse ja põllumajandustööstuse konkurentsivõimet** ja tootlikkust (RAAMITUD TEKST 1) ning mängida olulist rolli ülemaailmsel põllumajandusturgudel.

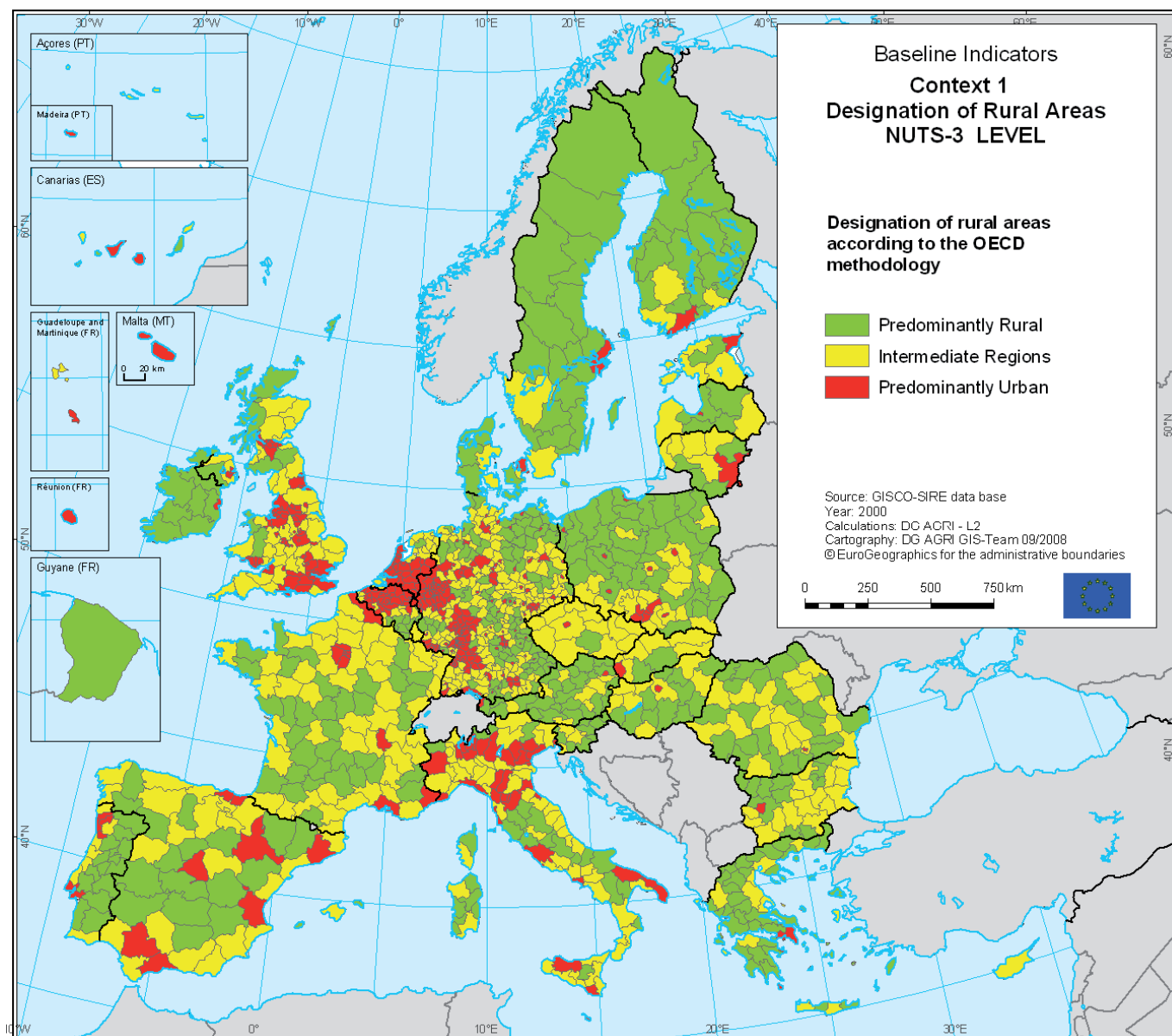
Suuruselt teise toiduainete eksportijana (RAAMITUD TEKST 1) on EL samaaegselt ka **peamine põllumajandusliku tooraine importija** töötleva tööstuse tarvis (RAAMITUD TEKST 1). Eeskätt pärineb tooraine arenguriikidest, kellega ELil on soodsused mitmete kaubanduslepingute alusel.

GRAAFIK 1

EL 27 PÕLLUMAJANDUSTOODANGU JAGUNEMINE (2007, %)
EL 27 kokku: 355 810 (100%)

EL 27 MAAPIIRKONNAD (2)

² http://ec.europa.eu/agriculture/agrista/rurdev2008/RD_Report_2008.pdf (lk 72)

ÜHINE PÕLLUMAJANDUSPOLIITIKA (ÜPP)

Ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) põhineb **EÜ asutamislepingu artiklitel 32–38** vastavalt Amsterdami lepinguga (1997) muudetud numeratsioonile. Praegu põhinevad ÜPP peamised vahendid **viiel põhiõigusaktil** ja muudel määrustel, direktiividel ja otsustel (RAAMITUD TEKST 2).

Aja jooksul on ÜPP läbi teinud **mitu reformi**, neist viimane toimus 2008. aastal (*“tervisekontroll” — “Health Check”*). ÜPP praegune suunitlus kajastab järgmiseid strateegilisi eesmärke: ülemaailmsel turgul konkurentsivõimeline põllumajandus, mis järgib rangeid keskkonna-, kvaliteedi-, toiduohutuse ja loomade heolu nõudeid ning mis toimib maapiirkondade säästva majandamise raames. Praegust ÜPPd iseloomustavad järgmised tunnused:

- **Kaks eraldi rahastamisstruktuuri: ÜPP esimene samm**, mis hõlmab turgude toetusmehhanisme ja põllumajandusettevõtete otsetoetusi, mida rahastatakse täies mahus Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF), ning **teine samm**, mille eesmärk on toetada maaelu arendamist ja mida kaasrahastatakse Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD).
- **Toetuste lahtisidumine** tootmistahtudest, et kohendada põllumajandusettevõtteid paremini turu vajadustega ning vähendada moonutusi põllumajandustoodete tootmisel ja turustamisel. Tootmisest lahtiseotud toetusi hakatakse nüüd maksma **ühtse kindla maksena**, mis peab tagama tulude stabiilsuse ning mida arvutatakse sõltuvalt varem saadud otsetoetustest (15 ELi liikmesriigi puhul varasemad andmed, uute liikmesriikide puhul pärast laienemisi makstud ühtsed toetused). 2009. aastal on esimeses sambas **90% põllumajandustoetustest** tootmisest lahtiseotud toetused.

- **Nõuetele vastavus**, mis Euroopa kodanike ootuste täitmiseks seab ühtsete toetuste maksmise tingimuseks terve rea nõudeid keskkonnakaitse, rahvatervise, loomade heolu jt valdkondades.
- Esimese samba otsetoetuste **riiklik ümberjagamine** nelja mehhanismi abil: **kohustuslik ümbersuunamine**, mis võimaldab maaelu arengu parandamiseks paigutada vahendeid ümber ÜPP ühest sambast teise; toodanguga sidumata **toetusõiguste riiklik reserv** teatava protsendimäära ulatuses riigi vastava eelarve mahust, et kasutada seda erakorraliste probleemide või eriolukordade puhul; võimalus kasutada kuni **10% ulatuses toodanguga sidumata toetuste riiklikku eelarvet**, et toetada raskustes olevaid valdkondi või piirkondi; ja vajadusel **toetuste tootmisest lahtisidumise piirkondliku mudeli** kohaldamine, et ühtlustada piirkondlike kriteeriumide alusel makstavaid hektaritoetusi.
- **Finantsdistsipliin** kui Euroopa Liidu viimases mitmeaastas finantsperspektiivis kinnitatud põhimõte, mille kohaselt külmutati seoses laienemisega ÜPP esimese samba eelarve

ning kehtestati kuludele aastased kohustuslikud ülemmäärad. Neist kinnipidamiseks võivad ühenduse institutsioonid olemasolevaid toetusi lineaarselt vähendada.

- ÜPP **paindlik haldamine**, mis annab liikmesriikidele võimaluse kohaldada oma äranägemise järgi mitmeid uue ÜPP parameetreid (toetuste tootmisest lahtisidumise mudel, teatavate skeemide kehtestamise aeg jne). **Toetuste tootmisest lahtisidumise mudeli** osas võivad liikmesriigid valida nelja võimaluse vahel: **ajalooline mudel** (põhineb varasematel tootmisandmetel), **piirkondlik mudel** (põhineb piirkondlikul

hektaritoetusel), **kombineeritud mudel** (hõlmab nii varasemate andmete alusel arvatud toetusi kui ka piirkondlikke ühtseid hektaritoetusi) ja **lihtsustatud hektaripõhine mudel**, mida kohaldatakse üksnes uutes liikmesriikides.

- **Kooskõla Ülemaailmse Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjadega**, kuivõrd toetuste tootmisest lahtisidumise ja maaelu arengu soodustamiseks vahendite ümbersuunamise lõppeesmärk on saavutada suurema osa ühenduse põllumajandustoetuste vastavus WTO põllumajanduslepingu "rohelise kasti" (abikõlblike toetuste) nõuetele.

RAAMITUD TEKST 2

ÜPP õiguslik raamistik

- Määrus (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta käsitleb ÜPP üldist rahastamist kahe fondi, Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) ja Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) abil (ELT L 209, 11.8.2005, lk 1).
- Määrus (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ÜPP teine samm) (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1) ⁽³⁾.
- Nõukogu otsus 2006/144/EÜ ühenduse maaelu arengu strateegiasuuniste kohta (programmiperiood 2007–2013) (ELT L 55, 25.2.2006, lk 20) ⁽⁴⁾.
- Määrus (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ÜPP esimese samba raames ning millega kodifitseeritakse 21 sektori ühise turukorralduse varasemad reguleerimismehhanismid (ELT L 299, 16.11.2007, lk 1) ⁽⁵⁾.
- Määrus (EÜ) nr 73/2009, millega kehtestatakse ÜPP esimese samba raames otsetoetuskavade ühiseeskirjad (ELT L 30, 31.1.2009, lk 16) ⁽⁶⁾.

³ Määrust (EÜ) nr 198/2005 on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 74/2009 (ELT L 30, 31.1.2009).

⁴ Otsust 2006/144/EÜ on viimati muudetud nõukogu otsusega 2009/61/EÜ (ELT L 30, 31.1.2009).

⁵ Määrust (EÜ) nr 1234/2007 on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 72/2009 (ELT L 30, 31.1.2009, lk 1).

⁶ Määrusega (EÜ) nr 73/2009 tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1782/2003 (ELT L 270, 21.10.2003, lk 1).

ÜPP RAHASTAMINE

ÜPP kulude osakaal Euroopa sisemajanduse koguproduktist (SKP) on pidevalt vähenenud. 2009. aastal oli see 0,46% (TABEL). Ent kui majanduslangus süveneb, võivad ÜPP kulud lähiajal moodustada SKPst oluliselt suurema osa, eelkõige mõnedes uutes liikmesriikides, kus see osakaal on juba praegu ühenduse keskmisest suurem.

Viimane **mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2007–2013** võeti vastu 2006. aastal ⁽⁷⁾. Turgude reguleerimise meetmed ja otsetoetused (ÜPP esimene samm) moodustavad selles **33,9%** kõikidest ettenähtud kulukohustustest, ulatudes 27 ELi liikmesriigi peale kokku 293,1 miljardi euroni. Maaelu arengu meetmed (teine samm) moodustavad **8%** ehk 69,7 miljardit eurot (TABEL).

Lisaks maaelu arendamiseks eraldatavatele erisummadele nähakse ette esimese samba vahendite ülekandmine teise sambahasse **kohustusliku ümbersuunamise** kaudu, mis puudutab ELi 15 liikmesriigi põllumajandusettevõtjatele makstavaid otsetoetusi. 2008. aasta "tervisekontrolliga" suurendati kehtivat ümbersuunamise protsendimäära (5% otsetoetustest, mis ületavad 5000 eurot põllumajandusettevõtte kohta). 2012. aastaks tõstetakse seda protsendimäära 10%ni. Lisaks vähendatakse 4% võrra toetusi, mis ületavad 300 000 eurot aastas.

Vahendite esimesest sambast teise ümberpaigutamine nähakse ette veel ka puuvilla-, tubaka- ja veinisektori **ümberkorralduskavade** toetamiseks.

20. märtsil 2009. aastal Euroopa Ülemkogul vastuvõetud **Euroopa majanduse elavdamise kavaga** eraldatakse EAFRDle lisavahendeid (1,02 miljardit eurot), et viia maapiirkondadesse kiire internetiühendus ja tulla toime maaelu arendamise poliitika uute ülesannetega, mis tulenevad "tervisekontrollist". Seepärast on muudetud mitmeaastast finantsraamistikku asigneeringute ümberjaotamisega, mille aluseks oli Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poliitiline kokkuleppe ning kehtivale institutsioonidevahelisele kokkuleppele lisatud deklaratsioon.

Kogu ühendust silmas pidades tuleb rõhutada, et igal aastal Euroopa põllumajandusettevõtjatele 40 miljardi euro ulatuses makstavad otsetoetused on kahtlemata aidanud kaasa

⁷ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1, viimati muudetud otsusega 2008/29/EÜ (ELT L 6, 10.1.2008).

põllumajandustulude stabiliseerimisele (TABEL). Praegune **majanduslangus** muudab selle stabiliseeriva mõju veelgi olulisemaks, pidades eeskätt silmas likviidsuse puudumist ja krediidiipiiranguid. Iga-aastased tagatud ja tasuta põllumajandustoetused on seega põllumajandusettevõtetele majandus- ja finantskriisi tingimustes väga suureks abiks.

ÜPP toetuste **eesmärgid** ja **jaotumine**, aga ka hinnakõikumise vältimiseks võetavate meetmete **roll** ja **maksumus** on vaieldamatult põhiteemadeks **uue ÜPP** puhul, mida hakatakse kohaldama **pärast 2013. aastat** ja mille põhijooned tuleb kindlaks määrata parlamendi praeguse koosseisu ametiajal. Praegu ei suuda mitte keegi ette näha, kas kriis kestab 2013. aastani. Samas on kindel, et riikide rahanduse kriitiline olukord

sel ajal (seoses kumuleeruva eelarvepuudujäägi, valitsemis-sektori võla, mitmeaastaste kulukohustustega jne) ei muuda **Euroopa Liidu uue mitmeaastase finantsraamistiku** vastuvõtmist kuigi lihtsaks.

ÜPP, esimene ühine kulupoliitika, võib sellises olukorras väga olulisel määral kannatada saada. On väga tõenäoline, et majanduslangusest tingitud ühenduse SKP vähenemine võib kaasa tuua **ÜPP jaoks ette nähtud eraldiste vähenemise**, seda isegi juhul, kui 2013. aastaks ettenähtud protsendimäär (0,39%) jääb samaks või muutub vaid vähesel määral (TABEL). Ent kui majandus enne 2012. aastat ei elavne, on liikmesriike raske veenda selles, et kompenseerida vahet ÜPP suurema **kaasrahastamisega**.

TABEL 1**ÜPP FINANTSRAAMISTIKUS 2007–2013 (miljonites eurodes 2004. aasta püsivhindades)**

KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUD	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	KOKKU 2007/2013
A. EL 27 kulukohustuste assigneeringud kokku, sealhulgas	119 195 (100%)	121 971	123 019	123 518	124 018	125 496	127 044 (100%)	864 261 (100%)
1. PÕLLUMAJANDUS- turupoliitika ja otsetoetused, sealhulgas	43 120 (35,7%)	42 697	42 279	41 864	41 453	41 047	40 645 (32,0%)	293 105 (33,9%)
EL 15	39 928 (33,0%)	38 710	37 723	36 735	35 775	34 428	33 826 (26,60%)	257 535 (29,7%)
EL 12 (uued liikmesriigid)	3 192 (2,7%)	3 987	4 556	5 129	5 678	6 219	6 819 (5,4%)	35 580 (4,1%)
2. PÕLLUMAJANDUS — maaelu areng, sealhulgas	10 710 (8,8%)	10 447	10 185	9 955	9 717	9 483	9 253	69 750 (8,0%)
EL 15	–	–	–	–	–	–	–	36 740 (4,2%)
EL 12 (uued liikmesriigid)	–	–	–	–	–	–	–	33 010 (3,8%)
B. PÕLLUMAJANDUS KOKKU (1 + 2)	53 830 (44,5%)	53 144	52 464	51 189	51 170	50 530	49 898 (39,3%)	362 855 (41,9%)
KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUD KOKKU (A) % SKPst (EL 27)	1,10%	1,08%	1,07%	1,04%	1,03%	1,02%	1,01%	1,048%
PÕLLUMAJANDUSE KULUKOHUSTUSTE ASSIGNEERINGUD KOKKU % SKPst (EL 27)	0,49%	0,47%	0,46%	0,43%	0,42%	0,41%	0,39%	0,44%

Allikas: koostanud autor, otsuste EÜ 2008/29 (ELT L 6, 10.1.2008) ja 2006/493 (ELT L 195, 15.7.2006) alusel.

PÖLLUMAJANDUSVALDKONNA PRAEGUNE ÕIGUSLOOMEMENETLUS

EÜ asutamislepingu artikli 37 lõike 2 kolmandas lõigus on sätestatud menetlus ÜPP väljatöötamiseks ja elluviimiseks. See põhineb komisjoni ettepanekul, Euroopa Parlamendi arvamusel (mis kinnitatakse täiskogu istungil pärast põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni muudatusettepanekuid oma pädevusvaldkonda kuuluvate teemade kohta) (RAAMITUD TEKST 3), vajadusel Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamusel ning nõukogu kvalifitseeritud häälteenamusega tehtud lõplikul otsusel.

Seega on Euroopa Parlamendi jaoks tegemist lihtsa **nõuandemenetlusega** ⁽⁸⁾, mida ei ole siiani muudetud, vaatamata uutele menetlustele (koostöömenetlus ja kaasotsustamismenetlus), mis on kehtestatud ühtse Euroopa akti, Maastrichti lepingu ja Amsterdami lepinguga.

PÖLLUMAJANDUSVALDKONNA ÕIGUSLOOMEMENETLUS LISSABONI LEPINGU KOHALELT

Lissaboni lepingu eelnõus (ELT C 155, 9.5.2008) nähakse ÜPP jaoks ette kaasotsustamismenetlus **seadusandliku tavamenetlusena**, mis asendab praegu kehtiva nõuandemenetluse. Kui lepingu ratifitseerivad kõik liikmesriigid, toob kaasotsustamismenetluse kehtestamine ÜPP jaoks kaasa olulise muudatuse, Euroopa Parlamendist saaks tõeline kaasseadusandja põllumajandusvaldkonnas.

Samas tekivad uue lepinguga olulised tõlgendamisküsimused, kuna nõukogule on kehtestatud erandid tavamenetlusest, eeskätt mis puudutab meetmeid "hindade ja maksude, toetuste ja koguseliste piirangute kehtestamise kohta" (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõige 3) ning konkurentsieeskirjade raames (artikli 42 teine lõik).

⁸ Euroopa Parlamendi kodukord, II osa: Õigusloome.

Kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu õigusloomepädevus põllumajandusvaldkonnas ei ole selgelt piiritletud, võivad kerkida poliitilised ja õiguslikud probleemid, isegi kui kohtupraktika kinnitab erandite piiratud tõlgendust. Praegu ei ole mõeldav, et Euroopa Parlament nõustuks nõukogu kasuks kehtestatavate üldiste rakendamisreservatsioonidega, mis võivad piirata uue lepinguga sätestatud kaasotsustamisõigusi või muuta need

kehtetuks. Eeskätt kehtib see ÜPP põhjalike reformide kohta, milles tähtsal kohal on toetussummade ja hindade kindlaksmääramine. Seetõttu oleks Euroopa Parlamendi uue koosseisu ametiajal vaja sõlmida institutsioonidevaheline õigusloomealase koostöö kokkulepe, mis selgitab põllumajandust käsitlevate õigusaktide struktuuri ja otsustustasandeid.

RAAMITUD TEKST 3

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni roll

Kehtiva õigusloomemenetluse ja pärast Lissaboni lepingu ratifitseerimist kehtima hakkava kaasotsustamismenetluse raames on põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni (AGRI) vastutusalas järgmised küsimused ⁽⁹⁾:

- ÜPP toimimine ja arendamine;
- maaelu arendamine, kaasa arvatud vastavate rahastamisvahenditega seonduv;
- järgmiste valdkondade õigusaktid:
  - veterinaar- ja taimekaitseküsimused, loomasööt, eeldusel, et need meetmed ei ole mõeldud inimeste tervise kaitsmiseks ⁽¹⁰⁾;
  - loomakasvatus ja loomade heaolu;
- põllumajandustoodete kvaliteedi parandamine;
- põllumajanduslike toorainete varud;
- Ühenduse Sordiamet;
- metsamajandus.

⁹ Euroopa Parlamendi kodukord, VI lisa, XIII jaotis. Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni vastutusalad.

¹⁰ Keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni vastutusalala.

LISSABONI LEPINGUS SÄTESTATUD UUS EELARVEMENETLUS JA PÖLLUMAJANDUS

Lissaboni leping sisaldab võrreldes kehtiva õigusliku raamistiku mõningaid olulisi finantstasandi muudatusi. Lepinguga on ette nähtud **seadusandlik erimenetlus** eelarve vastuvõtmiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt, kusjuures praeguse kahe lugemise asemel toimub **üks lugemine**, mille käigus toimub **parlamendis kolm hääletust**: 1) komisjoni esitatud eelarveprojekti tehtavate muudatusettepanekute hääletus kvalifitseeritud häälteenamusega; 2) lepituskomitee tulemuste, "ühise teksti" hääletus lihthäälteenamusega; ja 3) erijuhul, kui nõukogu lükkab ühise teksti tagasi, võib Euroopa Parlament teha eelarve kohta otsuse kolmeviidendikulise häälteenamusega.

Et lihtsustada eelarve vastuvõtmise menetlust, on uues leping loobunud **"kohustuslike kulude"** (ÜPP esimene samm) ja **"mittekohustuslike kulude"** (ÜPP teine samm) eristamisest. Edaspidi teevad kaks eelarvepädevat institutsiooni (Euroopa Parlament ja nõukogu) otsused kõikide põllumajanduskulude kohta koos.

ÕIGUSLOOMETEGEVUS PARLAMENDI 6. KOOSSEISU AMETIAJAL

a) Õigusloomemenetlused: ÜPP “tervisekontroll”

Ajavahemiku 2004–2009 **õigusloometegevuse keskmes** on olnud ÜPP reform, nn “**tervisekontroll**” (“*Health Check*”). 2008. aasta mais avaldas Euroopa Komisjon jätkuna 2007. aasta novembris avaldatud teatisele KOM(2007)722 õigusakti ettepanekud KOM(2008)306. Nõukogu nõusolek saadi 20. novembril 2008 ning õigusaktid avaldati 2009. aasta jaanuaris (ELT L 30, 31.1.2009). Euroopa Parlament avaldas “tervisekontrolli” kohta kaks raportit. Kuigi kasutati nõuandemenetlust, avaldas Euroopa Parlamendi tegevus mõju nõukogus toimunud aruteludele (RAAMITUD TEKST 4).

Vastuvõetud otsused hõlmasid järgmist **viit põhipunkti**:

- **Toetuste tootmisest ulatuslikum lahtisidumine.** “Tervisekontrolliga” on ette nähtud otse-toetused täielikult tootmisest lahti siduda, välja arvatud ammlahmade, ute ja kitse lisatasud liikmesriikides, kes on esitanud vastava taotluse.
- **Tootmisest lahtiseotud hektaripõhiste summade ühtlustamine.** “Tervisekontrollist” lähtuvas uues määruses (EÜ) 73/2009 kutsutakse liikmesriike, kus praegu kasutatakse tootmisest lahtisidumise ajaloolist mudelit (arvutatud varasemate andmete alusel), võtma vabatahtlikkuse alusel kasutusele ühtne otsemaksete kava, mis võimaldaks ühtlasemat lähenemist põllumajandusettevõtete eri kategooriatele.
- **Turu reguleerimise mehhanismide muutmine.** “Tervisekontrolliga” nähakse ette riigi turusekkumise eeskirjade paindlikumaks muutmine, nii et nüüdsest peaks riigi sekkumine kujutama kaitsemehhanismi. Samuti kinnitati piimakvootide kaotamist 2015. aastaks. Selle saavutamiseks suurendatakse Euroopa piimakvooti alates 2009. aastast igal aastal 1% võrra ning teise samba raames kehtestatakse vastavad toetusmeetmed.

- **Vahendite ümberjaotamine eritoetuste maksmiseks raskustes olevatele sektoritele ja piirkondadele.** Määruse (EÜ) 73/2009 artikli 68 kohaselt on liikmesriikidel lubatud eraldada ühtsete otsemaksete kava vahenditest kuni 10% raskustes olevate sektorite või piirkondade toetamiseks ning kindlustusskeemide või ühisfondide väljaarendamiseks.
- **Maaelu arengu raamistiku tugevdamine ja laiendamine.** Otsetoetuste ümbersuunamise määr tõuseb 5%lt 2008. aastal 10%le 2012. aastal. Need uued toetussummad on ette nähtud selleks, et rahastada maaelu arengu poliitika kuut uut vastutusala: veevarude tõhusam majandamine, bioloogilise mitmekesisuse säilitamine, võitlus kliimamuutustega, bioenergia võimaluste parem ärakasutamine, eeskätt seoses teise põlvkonna biokütustega, innovatsiooni toetamine ja piimandussektori kohanemise toetamine seoses piimakvootide peatse kaotamisega.

Tuleb märkida, et “tervisekontrolli” ei ole kunagi käsitletud ÜPP reformina, vaid pigem 2003. aastal vastuvõetud vahenditega **kohandamisena**. Seetõttu ei ole pikaajalised eesmärgid muutunud. Nõukogu kompromissiga ei kehtestatud ÜPP suuniseid 2013. aasta järgseks ajaks, lisati vaid deklaratsioon, milles nähakse ette võimalus kaaluda 2013. aastale järgneva perioodi ÜPP üle peetavate arutelude käigus muudatusi tootmisest lahtiseotud toetuste süsteemi arengus, eeskätt mis puudutab toetussummade erinevust liikmesriikide vahel. Seega on kõik veel lahtine.

Prantsusmaa eesistumise ajal nõukogus algasid arutelud uue ÜPP üle samaaegselt “tervisekontrolli” raames esitatud õigusaktide ettepanekute aruteludega (nõukogu mitteametlik kohtumine Annecys 2008. aasta septembris). Samamoodi toimiti Tšehhi eesistumise ajal nõukogu mitteametlikul kohtumisel Brnos 2009. aasta kevadel. Euroopa Parlamendi liikmed pööravad sellele strateegilisele küsimusele kahtlemata tähelepanu praeguse koosseisu ametiajal.

RAAMITUD TEKST 4

Euroopa Parlament ja ÜPP “tervisekontroll”

- Euroopa Parlamendi töö seoses “tervisekontrolliga” on välja toodud **kahe raportis**: Lutz Goepeli raport (INI/2007/2195) “tervisekontrolli” käsitleva komisjoni teatise kohta ja Luis Manuel Capoulas Santose raport CNS/2008/103–106 õigusakti ettepanekute kohta.

Mõnedes punktides on Euroopa Parlamendi seisukoht mõjutanud nõukogus vastuvõetud lõplikku kompromisslahendust. Eeskätt võib siin nimetada järkjärgulise ümbersuunamise lähenemisviisi, turegulatsiooni mehhanismide säilitamist eeskätt tõsiste kriiside ajal, innovatsiooni kaasamist ja piimandussektori kohandamist teise samba uute ülesannetega, vahearuan-deid piimaturu arengu hindamiseks ning artikli 68 kohast lisarahastamist ja maaelu arengu rahastamist esimese samba vahenditest (kehtivate riiklike ülemmäärade piires).

b) Muud õigusloomemenetlused (valik)

Lisaks “tervisekontrolli” reformile on AGRI komisjon välja töötanud järgmised olulised **õigusloomemenetlused**:

- Põllumajandusturgude ühise korralduse kehtestamine (Niels Busk — CNS/2006/0269).
- Suhkruturu ühise korralduse reform (Jean Claude Fruteau — CNS/2005/0118 ja Katerina Batzeli — CNS/2007/0085 ja CNS/2007/0086).
- Puu- ja köögiviljaturu ühise korralduse reform (Esther Herranz — INI/2004/2193 ja María Isabel Salinas — CNS/2007/0012).
- Veinituru ühise turu korralduse reform (Katerina Batzeli — INI/2006/2109 ja Giuseppe Castiglione — CNS/2007/0138).
- Piimandussektori reformid (Elisabeth Jeggle — CNS/2007/0281 ja CNS/2007/0025 kuni 0027).
- Koolidele puuvilja jagamise kava (Niels Busk — CNS/2008/0146).

c) Algatusraportid (valik)

Lisaks õigusloomemenetlustele on AGRI komisjon käsitlenud mitmeid olulisi küsimusi **algatusraportites**. Nende hulgast võib välja tuua järgmised:

- Ühenduse mahepõllumajandusliku toidu ja mahepõllumajanduse tegevuskava (Marie-Hélène Aubert — INI/2004/2202).
- Riskijuhtimine ja kriisiohjamine põllumajanduses (Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf — INI/2005/2053).
- Euroopa Liidu metsastrateegia (Heinz Kindermann — INI/2005/2054).
- Looduskatastroofide (tulekahjud, põuad ja üleujutused) põllumajandusaspektid (Luis Capoulas Santos — INI/2005/2195).
- Lamba- ja kitsekasvatuse sektori tulevik Euroopas (Liam Aylward — INI/2007/2192).
- Noorte põllumajandustootjate tulevik käimasoleva ühise põllumajanduspoliitika reformi raames (Donato Tommaso Veraldi — INI/2007/2194).
- Euroopa Liidu uus loomatervishoiustrateegia aastateks 2007–2013: (Janusz Wojciechowski — INI/2007/2260).
- Mägipiirkondade põllumajanduse olukord ja väljavaated (Michl Ebner — INI/2007/2066).
- Ühine põllumajanduspoliitika ja ülemaailmne toiduainetega kindlustatus (Mairead McGuinness — INI/2008/2153).
- Tootjahindade ja tarbijate makstud hindade erinevus (Katerina Batzeli — INI/2008/2175).
- Euroopa Liidus ja eeskätt Lõuna-Euroopas põllumajandusmaa halvenemisega seotud probleemid (Vincenzo Aita — INI/2008/2219).

PARLAMENDI 7. KOOSSEISU AMETIAJA TÄHTSAMAD TEEMAD

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni liikmed peavad pöörama erilist tähelepanu parlamendi uue koosseisu strateegilistele põhisuundadele, eelarve vastuvõtmiseks tehtavale tööle ja komisjoni 2009. aasta töökavas ettenähtud õigusloomega seotud ja mitteseotud ettepanekutele ⁽¹¹⁾.

a) Parlamendi uue koosseisu strateegilised põhisuunad

- Ettevalmistused Euroopa Parlamendis **Lissaboni lepingu** võimalikuks jõustumiseks 2010. aastal, eeskätt seoses uue kaatsustamismenetlusega ÜPP küsimustes ja sellest lähtuvalt läbirääkimiste alustamine, et sõlmida institutsioonidevahelised kokkulepped menetluse rakendamiseks.
- Uute **ühinemisläbirääkimiste** kulg. 2009. aasta oktoobris esitab komisjon teatise Horvaatia, Türgi, endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi, Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Montenegro, Serbia ja Kosovoga peetavate läbirääkimiste seisu kohta.
- **Läbirääkimiste jätkamine**, et allkirjastada uus **kliimamuutuse** protokoll, mis asendab Kyoto protokoll (12). 2009. aasta lõpus Kopenhaagenis toimuv ÜRO konverents peaks selle uue mitmepoolse raamistiku põhimõtteliselt kindlaks määrama.
- **Doha läbirääkimistevooru** jälgimine, et saavutada uus mitmepoolne kokkulepe põllumajandusvaldkonnas. "2008. aasta detsembri paketi" läbirääkimised "põllumajandust käsitleva läbirääkimiskorra" üle luhtusid, seega oodatakse läbirääkimiste taasalustamist pärast Indias 2009. aasta kevadel toimuvaid valimisi.
- **Energia- ja kliimapaketi** väljatöötamine, võttes aluseks komisjoni 2009. aasta aprillis esitatud töödokumendi põllumajanduse kohandamise kohta kliimamuutusega ning valge raamatu.
- Arutelud ühenduse **säästva arengu** strateegia tuleviku üle.
- Majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva **Lissaboni strateegia** kohandamine 2010. aasta järgse ajaga, võttes arvesse praegust majandus- ja finantskriisi.
- **Käimasoleva läbivaatamise** tulemused seoses XXI sajandi Euroopa Liidu **eelarvega** ⁽¹³⁾. Põhimõtteliselt loodab komisjon esitada 2009. aasta sügisel teatise võimaluste kohta eelarve-reformi läbiviimiseks, et täita Euroopa Liidu ees seisvaid uusi ülesandeid.

¹¹ Komisjoni 2009. aasta õigusloome- ja tööprogramm: Parema Euroopa nimel (KOM(2008)712, 5.11.2008).

¹² Nõukogu otsus 2002/358/EÜ (EÜT L 130, 15.5.2002, lk 1).

¹³ Töö algas 12. novembril 2008 Brüsselis toimunud konverentsiga "Muutuv Euroopa vajab eelarvereformi", millele eelnes avalik konsulteerimine, mille käivats 12. septembri 2007. aasta teatis SEK(2007)1188.

- **Põllumajandushindade** ja Euroopa põllumajandusettevõtete **kulude** muutumine praeguse majanduslanguse olukorras ning ELi institutsioonide asjaomased meetmed.
- Klauslid piimakvootide vahearuanete kohta (enne 31. detsembrist 2010 ja 31. detsembrist 2012) ning aruanne **toetuste tootmisest lahtisidumise** määra kohta liikmesriikides, selle peab komisjon esitama enne 31. detsembrist 2012.
- 2012. aastaks kavandatud **ühise põllumajanduspoliitika uuesti määratlemine** seoses **uue finantsperspektiivi** 2014–2020 läbirääkimistega. Komisjon esitab ettepanekud uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta enne 2011. aasta juulit.
- Felipe Gonzáleze juhtimisel tegutsenud **Euroopa tuleviku kuisimusi käsitleva mõttekoja** töö tulemused.

b) Eelarvet käsitlev õigusloometegevus

- **Euroopa Liidu 2010. aasta eelarve** vastuvõtmisega seotud töö lõpuleviimine.
- **2010. aastale järgnevate aastate eelarvete** vastuvõtmine Lissaboni lepingu võimalikul jõustumisel kohaldatava uue menetluse alusel.

c) 2009. aastaks kavandatud põhimenetlused põllumajandusvaldkonnas ⁽¹⁴⁾

- Õigusakti ettepanekud **vähesoodsate põllumajanduspiirkondade uue liigituse** kehtestamise kohta ⁽¹⁵⁾ pärast seda, kui komisjon on 2009. aasta aprillis esitanud sellealase teatise. Selline lähenemine muutub eriti oluliseks seepärast, et ÜPP põhineb järjest enam territoriaalsetel alustel.
- 2008. aastal roheline raamatu ilmumisega ⁽¹⁶⁾ alanud **põllumajandustoodete kvaliteedi poliitika** edasiarendamine, mida käsitlev avalik arutelu kestis kuni 2008. aasta detsembrini ja mis lõpeb strateegilise teatise esitamisega toiduainete kvaliteedi kohta 2009. aasta mais.

¹⁴ Esmatähtsad meetmed, mis on kavandatud kaheks viimaseks kvartaliks komisjoni 2009. aasta õigusloome- ja tööprogrammi alusel.

¹⁵ Ebasoodsate tingimustega piirkondade uus liigitus tuleb koostada enne 2010. aasta jaanuari (õiguslik alus: määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel 94 (ELT L 277, 21.10.2005) ja määruse (EÜ) nr 1974/2006 II lisa A osa punkt 5.3.2.1.1 (ELT L 368, 23.12.2006)).

¹⁶ Roheline raamat põllumajandustoodete kvaliteedi kohta: tootestandardid, tootmisnõuded ja kvaliteedikavad (KOM(2008)641, 15.10.2008).

- Komisjoni töödokument **põllumajanduse ja maapiirkondade probleemide kohta seoses kliimamuutusega** täienduseks 2009. aasta kevadel samal teemal avaldatud valgele raamatule.
- Komisjoni teine aruanne **geneetiliselt muundatud kultuuride**, tavapäraste ja mahepõllukultuuride **samaaegset viljelemist** käsitlevate riiklike meetmete rakendamise kohta.
- Komisjoni aruanne ühise põllumajanduspoliitikaga seotud **teavitamismeetmete** kohta ⁽¹⁷⁾.
- Komisjoni aruanne nõukogule ja Euroopa Parlamendile seoses **eksporditoetuste andmise nõuetega**, mis käsitlevad **elusveiste heaolu** veo ajal ⁽¹⁸⁾.
- Käimasolevad tööd **ÜPP lihtsustamiseks** ⁽¹⁹⁾, mis hõlmavad märkimisväärse hulga põllumajandust käsitlevate nõukogu õigusaktide kehtetuks tunnistamist, 2008. aastal vastuvõetud veinituru ühise korralduse ⁽²⁰⁾ reformi rakenduseeskirjade (ilma konsulteerimiseta) läbivaatamist ja komisjoni uute määruste (ilma konsulteerimiseta) vastuvõtmist "tervisekontrolli" reformi elluviimiseks ⁽²¹⁾.

¹⁷ Määrus (EÜ) nr 814/2000 (EÜT L 100, 20.4.2000, lk 7).

¹⁸ Määrus (EÜ) nr 639/2003 (ELT L 93, 10.4.2003, lk 10).

¹⁹ KOM(2009)128, 18.3.2009.

²⁰ Määrus (EÜ) 479/2008, mis käsitleb veinituru ühist korraldust (ELT L 148, 6.6.2008, lk 1).

²¹ Teised õigusaktid, mis põhinevad eelkõige määruse (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 30, 31.1.2009, lk 63) artikliil 142 ja määrusel (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 299, 16.11.2007, lk 1), millega kehtestatakse "tervisekontrolli" reformi rakendustingimused ja muudetakse komisjoni määruseid (EÜ) nr 795/2004 (ELT L 141, 30.4.2004, lk 1), nr 796/2004 (ELT L 141, 30.4.2004, lk 18) ja nr 1973/2004 (ELT L 345, 20.11.2004, lk 1).

POLIITIKAOSAKONNA B ROLL

Poliitikaosakonnad loodi 2004. aastal eesmärgiga anda parlamendikomisjonide ja muude poliitiliste organite käsutusse oskusteave ja teadusuuringud seoses Euroopa Parlamendi õigusloomealaste ja poliitiliste prioriteetidega. **Poliitikaosakonna B** ülesanne on toetada Euroopa Parlamendi tegevust põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonnas. See väljendub mitmel kujul:

- **Üksnes AGRI komisjoni koordinaatorite tellimusel** ekspertide (ülikoolid, kõrgetasemelised nõustajad) poolt konkreetsetel teemadel koostatavate **välisdokumentide** tellimine, järelvalve ja hindamine. Sellised dokumendid võivad olla uuringud (üle 30 lehekülje), teated (*briefing notes*, alla 30 lehekülje) või **mõjuhinnangud** (*impact assessment*). Nõustajad valitakse välja pakkumismenetluse teel. Uuringu või teate esitamise tähtaeg sõltub valitud lepinguvormist, teema ulatusest ja nõutud keeleversioonidest. Üldiselt on esitamise keskmiseks tähtjaks 6 kuni 9 kuud. Eksperdihinnangute eelarve põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonnas oli 2008. aastal 390 492 eurot. 2009. aastal on eraldatud summa Euroopa Parlamendi koosseisu vahetumise tõttu 265 818 eurot.
- **Siseteated** koostavad poliitikaosakonna B ametnikud AGRI komisjoni koordinaatorite, esimehe, sekretariaadi või muude poliitiliste organite taotlusel. Siseteated võivad käsitleda ÜPP olulisi arenguvaldkondi (uued reformid, uus rahastamine) ning kaubanduslääbirääkimisi. Samuti võivad siseteated olla referentsdokumendid AGRI komisjoni delegatsioonidele ja Euroopa Parlamendi esindajatele põllumajandusvaldkonna sise- ja välisürituste puhul (konferentsid, kuulamised, institutsioonidevahelised kohtumised jne). Siseteated võivad samuti olla Euroopa Parlamendi väljaannete ja/või brošüüride aluseks. Siseteate koostamise tavaliseks tähtjaks on üks kuni kaks kuud sõltuvalt nõutavate tõlkeversioonide arvust.

- **Seminaride (workshops)** korraldamine **põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni koordinaatorite valitud teemadel**. Võimalik on korraldada ka AGRI ja teiste komisjonide ühisseminare. Esinejate (üldjuhul 2 kuni 4 isikut) kulud kaetakse poliitikaosakonna B eksperdikulude eelarvest ning seminari põhjal koostatakse teade (*briefing note*), mis esitatakse Euroopa Parlamendi liikmetele.
- **Koordinaatorite taotlusel** korraldatakse **paneelkonverentsi väliseksperptidega**, et pakkuda pidevat tuge AGRI komisjoni liikmetele ulatuslike teemavaldkondade puhul. Ekspertide tasud kaetakse poliitikaosakonna eksperdikulude eelarvest.
- Poliitikaosakonna B ametnikud võivad osaleda ka ühe või mitme parlamendikomisjoni loodud **projektmeeskondades**, et varustada raportööre, koordinaatoreid ja esimehi abimaterjaliga. Osakonna ametnikud võivad samuti anda raportööridele **konkreetsset nõu** eriti oluliste õigusakti ettepanekute puhul (ÜPP reformid, finantsperspektiiv, kaubanduslääbirääkimised jne).
- Euroopa Parlamendi väljaande **Euroopa Liidu infolehed** koostamine ja ajakohastamine. Väljaandes antakse temaatiliste infolehtede abil ülevaade ühenduse poliitikavaldkondadest ja Euroopa Parlamendi panusest Euroopa integratsiooniprotsessi. Ühist põllumajanduspoliitikat käsitletakse kümnes infolehes (Infolehed → Teemad → Ühised poliitikavaldkonnad → Ühine

põllumajanduspoliitika). Lisaks sellele selgitatakse kahes infolehes Euroopa metsastrateegiat. Infolehtede **elektroniline versioon** ⁽²²⁾ on kättesaadav kolmes keeles (prantsuse, inglise ja saksa keeles) ning seda ajakohastatakse regulaarselt. Lisaks sellele avaldati 2009. aastal infolehtede läbivaadatud versioon **CD-I** kõikides ühenduse ametlikes keeltes ning **paberversioon** kuues keeles (EN, FR, DE, IT, ES, PL).

Põllumajandusvaldkonna uuringud, välis- ja siseteated ning seminaride dokumendid on kantud Euroopa Parlamendi **väljaannete kataloogi** ⁽²³⁾.

Kord kuus saadetakse Euroopa Parlamendi liikmetele ja organitele poliitikaosakonna B **infoleht (Newsletter)** värskete teabega (avaldatud uuringud, korraldatud seminarid jne) ⁽²⁴⁾. Lisaks sellele on võimalik saata põllumajandusteemalisi dokumente (uuringud, artiklid, statistilised andmed jne) elektronposti teel.

Lisateavet on võimalik küsida poliitikaosakonna B e-posti aadressilt: poldep-cohesion@europarl.europa.eu.

²² <http://www.europarl.europa.eu/parliament/expert/staticDisplay.do?language=EN&id=72>.

²³ <http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/studies/catalog.do?language=EN>.

²⁴ Newsletter — PD B (arhiiv): <http://www.ipolnet.ep.parl.union.eu/ipolnet/cms/op/edit/pid/2436>.

A) 2007. JA 2008. AASTA VÄLJAANDED (VALIK)

- *La Politique Agricole Commune et le Traité de Lisbonne*. Oktoober 2008. Keeled: EN ja FR. Autor: Claude Blumann (Panthéon-Assasi ülikool, Paris II, Prantsusmaa).
- *Analysis of the Health Check Proposals: the reform of the mechanisms for direct support*. Juuni 2008. Keel: EN. Autor: Allan Buckwell (Country Land and Business Association, Ühendkuningriik).
- *Analysis of the Health Check Proposals: the reform of the decoupling system*. Juuni 2008. Keel: EN. Autor: Jesús G. Regidor (Universidad Autónoma de Madrid, Hispaania).
- *The competition between food crops and non food crops for energy: what are the effects on agricultural structures and on the use of land?* Mai 2008. Keel: EN. Autor: Luigi Vanini jt (DEIAGRA, Università di Bologna, Itaalia).
- *The future of the sheep and goat sector in Europe*. Märts 2008. Keeleversioon EN. Autor: Ernst & Young jt (Prantsusmaa).
- *Agriculture in Brazil*. Märts 2008. Keeled: DA, DE, EN, ES, FR, IT, HU, PL ja PT. Autor: Albert Massot (Poliitikaosakond B. Euroopa Parlament).
- *The Future of Milk Quota: Different Scenarios*. Jaanuar 2008. Keel: EN. Autor: Edward Oliver ja Conrad Caspari (Agra CEAS Consulting. Ühendkuningriik).
- *Réflexions sur les perspectives du futur développement de la PAC*. Detsember 2007. Keeled: DE, EN, ES, FR ja PL. Autor: EuroCARE (Bonn, Saksamaa).
- *Reflections on the possibilities for the Future Development of the CAP — the Rural Development Perspectives*. Detsember 2007. Keel: EN. Autor: ÖIR-Managementdienste GmbH (Viin, Austria).
- *State of Biogas Plants in European Agriculture*. Detsember 2007. Keel: EN. Autor: Danish Agriculture Advisory Service (Taani).
- *Reform of the Common Organisation of the Market in Wine*. September 2007. Keel: EN. Autor: Stratégies d'Acteurs (MOISA) (Prantsusmaa).

B) 2009. AASTA VÄLJAANDED (VALIK)

- *Agriculture in Scotland*. Veebruar 2009. Keel: EN. Autor: Ekaterini Stavridi (Poliitikaosakond B. Euroopa Parlament).
- *Ühine põllumajanduspoliitika majandus- ja finantskriisi olukorras*. Märts 2009. On olemas ühenduse kõikides keeltes. Autor: Albert Massot (Poliitikaosakond B. Euroopa Parlament).
- *Alternative and Sustainable production for Tobacco cultivated areas in the EU*. Aprill 2009. Keel: EN. Autor: Universität Hohenheim (Saksamaa).
- *The US Farm Bill 2008: analysis and comparisons*. Mai 2009. Keel: EN. Autor: EuroCARE (Bonn, Saksamaa).
- *Stocktaking of the agricultural negotiations in the WTO*. Juuni 2009. Keel: EN. Autor: Gide, Loyrette, Nouel (Belgia).
- *The impact of the increasing operating costs on the meat livestock in the EU*. Juuli 2009. Keel: EN. Autor: Institut de l'élevage (Prantsusmaa).

C) 2009. AASTAKS KAVANDATUD VÄLJAANDED (VALIK)

- *The new single payment scheme after 2013: new approach — new targets*. Ilmub kava kohaselt 2009. aasta detsembris.
- *The impact of demographic decline in the agricultural population in the EU rural areas, with a specific focus on mountainous and less-favoured areas*. Ilmub kava kohaselt 2009. aasta detsembris.
- *The poultry and egg sectors: evaluation of the current market situation and future prospects*. Ilmub kava kohaselt 2009. aasta detsembris.

Poliitikaosakonna B aastatel 2005–2009 avaldatud põllumajandusuuringute ja teadete täieliku nimekirja leiab veebilehelt: <http://www.europarl.europa.eu/studies>

Väljaannete täielik kataloog on kättesaadav meie siseveebis:

www.europarl.ep.ec

IPOLnet → Directorate B → Policy Department B

Dokumentide või kataloogi saamiseks palume saata elektronkiri aadressil: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

EUROOPA PARLAMENDI DOKUMENDIALLIKAD

Euroopa Parlamendi põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon (AGRI)

Ülevaade AGRI komisjoni tööst:

http://www.europarl.europa.eu/committees/agri_home_en.htm

Euroopa Parlamendi raamatukogu

Üldine teave põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonna kohta, sealhulgas juurdepääs AGRI komisjoni, poliitikaosakonna B, Euroopa Komisjoni (põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi), FAO, Euroopa Toiduohutusameti (EFSA), Maailmapanga, OECD ja Ülemaailmse Kaubandusorganisatsiooni dokumentidele:

<http://www.library.ep.ec/library-app/viewthepage.action?id=19&pid=03-02-01>

Põllumajandusvaldkonna teated (*briefing notes*):

<http://www.library.ep.ec/library-cms/services/briefings-sacp.jsp?pid=03-05-02#AGRI>

Raamatukogu väljaannete kataloog:

<http://www.library.ep.ec/library-opac/searchsimple.action?pid=04>

Euroopa Parlamendi õigusloome andmebaas (Legislative Observatory)

Parlamendimenetlusi on võimalik otsida võtmesõnade, viitenumbri, autori, teema ja riigi või menetlusetapi põhjal:

<http://www.europarl.europa.eu/oeil/index.jsp?language=en>

KASULIKUD LINGID

a) Organisatsioonid

Euroopa Komisjoni põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi koduleht:

http://ec.europa.eu/agriculture/index_en.htm

Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) koduleht:

http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753816_home.htm

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) koduleht:

<http://www.fao.org/ag/portal/home/en/>

OECD koduleht (põllumajandus):

http://www.oecd.org/topic/0,3373,en_2649_37401_1_1_1_1_37401,00.html

Maailmapanga koduleht (põllumajandus):

<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/ACCUEILEXTN/NEWSFRENCH/0,,contentMDK:20485322~pagePK:64257043~piPK:437376~theSitePK:1074931,00.html>

COPA-COGECA (Euroopa Liidu põllumajandusorganisatsioonid ja -ühistud) koduleht:

<http://www.copa-cogeca.be/Main.aspx?page=HomePage>

ELi Toiduaine- ja Joogitööstuse Liidu (CIAA) koduleht:

<http://www.ciaa.be/asp/index.asp>

Euroopa Tarbijaliitude Ameti (BEUC) koduleht:

<http://www.beuc.org/Content/Default.asp?>

b) Olulised teemad

Ülevaade praegu kehtivast ÜPPst:

http://ec.europa.eu/agriculture/capexplained/index_en.htm

<http://www.europarl.europa.eu/parliament/expert/displayFtu.do;jsessionid=E6D3BBBB7D70C69E645B53AE408E6E82.node2?language=EN&id=74&ftuld=index.html>

<http://www.rlg.nl/cap/index.html>

<http://www.rlg.nl/cap/analysis.html>

<http://www.ieep.eu/publications/publications.php?pub=71487>

ÜPP raames makstavad toetused:

http://ec.europa.eu/agriculture/funding/index_en.htm
<http://www.farmsubsidy.org/>

ELi ja OECD majandus- ja statistilised andmed põllumajanduse ja maaelu arengu kohta:

http://ec.europa.eu/agriculture/agrista/index_en.htm
http://www.oecd.org/statisticsdata/0,3381,en_2649_37401_1_119656_1_1_37401,00.html
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=0,1136206,0_45570464&_dad=portal&_schema=PORTAL

WTO raames toimuvad põllumajanduslääbirääkimised:

http://www.wto.org/french/tratop_e/agric_e/negoti_f.htm
http://ec.europa.eu/agriculture/external/wto/index_en.htm

Ühise põllumajanduspoliitika "tervisekontroll" ("Health Check"):

http://ec.europa.eu/agriculture/healthcheck/index_fr.htm
<http://caphealthcheck.eu/>

ÜPP tulevik:

<http://www.cap2020.ieep.eu/>
http://www.minlnv.nl/portal/page?_pageid=116,1640360&_dad=portal&_schema=PORTAL&p_file_id=30905
<http://www.elo.org/2008.php>
<http://www.europarl.europa.eu/activities/committees/studies/download.do?file=19451>

Euroopa Liidu maaelu arengu poliitika:

http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_en.htm
http://ec.europa.eu/agriculture/agrista/rurdev2008/index_en.htm

Põllumajandusturgude areng, hinnatõus ja toidukriis:

http://ec.europa.eu/agriculture/foodprices/index_en.htm
http://ec.europa.eu/agriculture/foodprices/index2_en.htm
http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/tradepol/index_en.htm
<http://www.fao.org/isfp/isfp-home/en/>
<http://www.agri-outlook.org>
<http://www.worldbank.org/html/extdr/foodprices/>
<http://www.fapri.org/outlook2007/>
<http://www.fapri.iastate.edu/outlook2008/text/OutlookPub2008.pdf>
<http://www.ers.usda.gov/Publications/OCE091/OCE091.pdf>

Euroopa Liidu eelarve läbivaatamine:

http://ec.europa.eu/budget/reform/index_en.htm

Võitlus kliimamuutustega:

http://ec.europa.eu/climateaction/index_en.htm

http://ec.europa.eu/agriculture/climate_change/index_en.htm

<http://www.ipc.ch>

<http://unfccc.int/2860.php>

http://www.wmo.int/pages/food_security/index_en.html

Uus "US Farm Bill 2008":

<http://www.ers.usda.gov/FarmBill/2008/>

http://ec.europa.eu/agriculture/publi/map/01_09.pdf

c) Muud lingid**Eur-Lex, Euroopa Liidu õigusaktide andmebaas, mis hõlmab Euroopa Liidu Teatajat, aluslepinguid, kohtupraktikat ja õigusakte ettevalmistavaid dokumente:**

<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>

TEATIS

Euroopa Parlament

Praktiline Juhend — Põllumajandus ja Maaelu Areng

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus

2009 — 38 lk— 21 x 21 cm

ISBN 978-92-823-2654-1

Doi: 10.2861/99031

Euroopa Liidu väljaannete tellimine

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- raamatukauplustes, esitades pealkirja, väljaandja ja/või ISBNi numbri;
- võtke otse ühendust meie müügiesindajatega;
- kontaktandmed leiate veebilehelt <http://bookshop.europa.eu> või saatke faks numbrile +352 2929-42758.

Tasuta väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- Euroopa Komisjoni esindustes ja delegatsioonides; kontaktandmed leiate veebilehelt <http://ec.europa.eu> või saatke faks numbrile +352 2929-42758.

Roll

Poliitikaosakonnad on uurimisüksused, mis jagavad spetsialistide nõuandeid parlamendikomisjonidele, parlamentidevahelistele delegatsioonidele ja teistele parlamendi organitele.

Poliitikavaldkonnad

Põllumajandus ja maaelu areng
Kultuur ja haridus
Kalandus
Regionaalareng
Transport ja turism

Dokumendid

Külastage Euroopa Parlamendi veebilehte: <http://www.europarl.europa.eu/studies>

FOTO ALLIKAS: iStock International Inc., Photodisk, Phovoir

ISBN 978-92-823-2654-1

